

Eesti Jäätmekäitlejate Liidu kommentaarid ja parandusettepanekud korraldatud jäätmeveo näidisdokumentide osas.

3. PÕHIMÕISTED

3.3. Juhuslikud jäätmed – suurjäätmed

Kommentaar: juhuslike jäätmete mõistet ei kasutata Jäätmeseaduses ega ka mitte jäätmete nimistus. Konteinerite kõrvale pannakse tavaliselt suurjäätmed.

ERKAS selgitus: Lepigus ei ole juhuslike jäätmete all mõeldud suurjäätmeid, vaid segaolmejäätmeid, mis on kilekottides ja paigutatud konteinerite kõrvale. Kindlasti tuleb siikohal arvestada olukorraga, kus inimesed arvavadki, et võivad oma jäätmei konteinerite kõrvale panna. See on mõeldud erandjuhtudeks, kus mingil põhjusel tekib rohkem jäätmeid. Kilekotis jäätmetele võiks kehtestada kõrgema hinnamäära. Kindlasti on see omavalitsuse enda otsustada, kas ta võtab kasutusele sellise süsteemi või mitte.

3.4 Sobimatud jäätmed –

Olmejäätmete mahutisse ei või panna:

32.1 tule- ja plahvatusohtlikke jäätmeid;

32.2 vedelaid jäätmeid;

32.3 ohtlikke jäätmeid;

32.4 käimlajäätmeid;

32.5 kogumiskaevude setteid;

32.6 erikäitlust vajavaid jäätmeid;

32.7 aineid ja esemeid, mis võivad ohustada jäätmemahutite hooldajat või jäätmekäitlejat;

32.8 aineid ja esemeid, mis oma kaalu, mõõtmete või kuju tõttu või muul põhjusel võivad kahjustada mahuteid või jäätmeveokeid või raskendavad märkimisväärselt jäätmete kokkupressimist;

32.9 taaskasutatavaid jäätmeid, mille kogumine on korraldatud;

32.10 ehitus- ja lammutusjäätmeid.

Kommentaar: Mis on sobimatud jäätmed? Kuna sobimatute jäätmete mõistet ei ole kusagil mujal (Jäätmeseadus, jäätmete nimistu) lahti kirjutatud, siis Tallinna jäätmehoolduseeskirja näitel võiks siinkohal üles lugeda, mida mõistetakse sobimatute jäätmete all.

3.6 Jätta välja vahetuskonteiner – lepingu tekstis ei ole kasutusel.

3.7 Lisada:

Nõuetekohane jäätmemahuti –

- põhiliselt 80, 140, 240, 370, 600 või 800 liitriseid kaanega ning haaratavaid väikekonteinereid, mida on võimalik tõstemehhanismiga tühjendada prügi kokkupressivatesse jäätmeautodesse
- kaanega varustatud 2,5 ja 4,5 m³ konteinereid, mida on võimalik mehhaanilisel teel tühjendada prügi kokkupressivatesse jäätmeautodesse või toimetada käitluskohta

Kommentaar: nõuetekohane jäätmemahuti võiks olla kõigile üheselt mõistetavalt lahti kirjutatud.

Veoleht – ei peaks olema lepingu osa.

Põhjendus. Jäätmekäitlusettevõtetes on kasutusel sõidulehed, mis on aluseks arvete esitamisel. Veolehtede esitamine kohalikele omavalitsustele tähendab täiendavat töökoormust kohalikel omavalitsustele ja suurel hulgal paberit. Samuti on see lisatöö jäätmeveoki juhile.

5.1. VEDAJA KOHUSTUSED.

~~5.1. esitama peale veopiirkonnaga põhjalikult tutvumist ja hiljemalt 20 päeva enne ainuõiguse kehtivuse algust Tellijale kooskõlastamiseks jäätmeveo marsruudi;~~

Põhjendus: Jäätmevedaja tagab ise, et jäätmete transpordikulud oleksid kõige optimaalsemad. Õige marsruut kujuneb välja töö käigus. Kui kohalik omavalitsus peab kooskõlastama marsruudi ja iga selles esineva muudatuse, siis on väga raske firmal paindlikult ja mõistlike kuludega töötada. Loomulikult on kõike võimalik teha (esitada kõikvõimalikke aruandeid ja kooskõlastada iga muudatust), kuid see kajastub jäätmeveo hinnas.

Näiteks võib tuua Tallinna linnapuhastuse, kus teenuse eest maksjaks on linn. Riigihanke konkursil selgub puhastuse hind ning kui teenust on osutatud kvaliteetselt ja linn on puhas, siis makstakse vastavad summad välja. Konkursil on ette antud mitu korda antud tänavat tuleb puhastada, aga millises järjekorras tänavaid puhastatakse ja millisel marsruudil puhastusauto liigub, jääb töövõtja enda otsustada.

5.2. jäätmevaldaja soovil müüma või rentima jäätmevaldajale jäätmemahuti ~~pakumises märgitud hinnaga;~~

Põhjus: Konteinerite hinnad pidevalt muutuvad. Tallinna linna puhul on konteinerite rent ja müük väljaspool konkursi.

5.3. tähistama Vedajale kuuluvad jäätmemahutid, ~~samuti tagama, et Vedaja jäätmeveokite juhid kannaksid ühetaolisi Vedaja tähisega tööriideid;~~

Küsimus: Jäätmemahutite tähistamine on näiteks Tallinnas sätestatud Jäätmehoolduseeskirjaga ning sama võib olla ka teistes kohalikes omavalitsustes. Kust aga on pärit Vedaja tähistega tööriiete nõue?

5.4. vedama jäätmekäitluskohtadesse jäätmepiirkonnas asuvatel kinnistutel ja ehitiste kui vallasasjade juures asuvad ning nõuetekohastesse jäätmemahutitesse paigaldatud olmejäätmed, ~~samuti vedamiseks sobilikud (s.t. prügikottidesse või muudesse sarnastesse mahutitesse paigaldatud) juhulikud jäätmed;~~

Põhjus: Suurjäätmeid ei saa lihtsalt lülitada segaolmejäätmete veo koosseisu. Näiteks ei saa panna diivanit tavalisse presskonteinerisse. Seega on suurjäätmete puhul vaja eraldi kogumisringe.

ERKAS selgitus: Lepingus on mõeldud tavalisi segaolmejäätmeid, mis on pandud kilekotti ja asetatud prügikonteineri kõrvale. Lepingusse on see sisse pandud sellepärast, et ära hoida konteinerite ümbruse prahistumist. Lepingus on mõeldud juhtudele, kus mõnikord võib erandkorras tekkida rohkem jäätmeid. Oluline on aga arvestada sellega, et see võib põhjustada olukorra, kus inimesed arvavadki, et prügi võib ka kilekottides konteineri kõrvale panna. Üheks lahenduseks on see kui sellistele kilekottidele on kehtestatud kõrgem hinnamäär. Kuid see on kindlasti olukord, mille omavalitsus peab ise otsustama, milline variant temale kõige parem on.

5.5. teostama jäätmete vedu vastavalt jäätmeveo marsruudile ja veolehele;

5.6. tagama, et Vedaja jäätmeveokid oleksid teenust osutades tehniliselt korras ~~ning puhtad;~~

Küsimus: Mida mõeldakse mõiste all "puhas"? Sügis-talvisel perioodil kruusateel sõites on paratamatult autod päeva teiseks pooleks porised.

5.7. informeerima jäätmevaldajaid jäätmeveo olulistest tingimustest (veopiirkond, andmed vedaja kohta, veetavad jäätmeliigid, veo sagedus ja aeg, jäätmemahutitele esitatavad nõuded, sobimatud jäätmed, eelsorteeritult kogutavad jäätmed, juurdepääsu tagamine jäätmemahutitele jms). Vedaja kohustub tagama, et nimetatud informatsiooni oskavad jäätmevaldajatele anda kõik Vedaja töötajad, kes seoses Lepingu täitmisega jäätmevaldajatega vahetult kokku puutuvad;

Põhjus: jäätmehoolduse arendamist (s.h.jäätmealase teabe levitamine) on omavalitsusorganite ülesanne (Jäätmeseadus p.12). Sin toodud punkt muudab jäätmeveoki juhi info levitajaks, kes peab teadma kõike firma lepingutest ja erinevate lepingute tingimustest ning põhitöö (jäätmekonteinerite tühjendamine) tegemine jääb tahaplaanile.

Jäätmevedaja annab infot oma piirkonna jäätmevaldajatele vastavalt p.9.

5.8. koristama ~~kogumisel või~~ laadimisel maha kukkunud olmejäätmed;

Põhjus: jäätmevedaja ei kogu vaid tühjendab konteinerit.

5.9. kontrollima võimaluste piires, et jäätmemahutites ei oleks sobimatuid jäätmeid;

5.10. mitte tühjendama jäätmemahuteid, milles on sobimatuid jäätmeid;

5.11. jäätmete tühjendamise võimatuse korral Vedajast mitteolenevatel põhjustel teostama tühjendamise järgmisel ~~tööpäeval; mõistliku aja jooksul;~~

Põhjus: ka veel järgmisel tööpäeval ei pruugi Vedaja saada tühjendada jäätmemahutit temast sõltumatutel asjaoludel ja seega võiks toimuda tühjendamine näiteks järgmise ringi ajal.

5.12. esitama iga kalendrikuu lõppedes jäätmevaldajatele osutatud jäätmeveo teenuse eest ~~veolehtede alusel~~ arve hiljemalt järgneva kalendrikuu 10 kuupäevaks;

5.13. edastama Tellijale igakuiselt nimekirja võlguolevatest jäätmevaldajatest;

5.14. teavitama Tellijat koheselt ja kirjalikult Lepingu täitmist takistavatest asjaoludest, sealhulgas:

5.14.1. jäätmevaldaja poolt kasutatavate jäätmemahutite puudulikust arvust, mitterõuete kohasusest või muudest mahutitel esinevatest probleemidest;

5.14.2. jäätmemahutite pidevast ületäitumisest või muudest kogumiskohtades esinevatest probleemidest (juurdepääsu takistus jms);

5.14.3. jäätmemahutite tühendamata jätmisest neis esinevate sobimatute jäätmete tõttu;

5.15. tegema veolehtedes muudatusi vastavalt vedamise käigus selgunud asjaoludele;

5.16. esitama Tellijale igakuiselt ülevaate (vastavalt Lepingu **Lisas 6** sätestatud näidisvormile) Lepingu täitmisest eelneva kalendrikuu jooksul.

5.17. Tellija nõudel esitama viimasele ära kirjad veolehtedest.

Kommentaari: Vastavalt kehtivale Jäätmeseadusele korraldab kohalik omavalitsus korraldatud jäätmeveo oma haldusterritooriumil ja sõlmib vedajaga (vedajatega) lepingu(d). Kohalik omavalitsus ei maksa jäätmevedajatele osutatud teenuste eest. Jäätmevedajad saavad oma raha kätte jäätmevaldajatelt. Seega on kummaline, et vedajad peavad esitama kohalikule omavalitsusele veolehed.

Pakkumise kutse dokumentides ning kohliku omavalitsuse ja vedaja vahelises lepingus peavad olema ära määratud vedamise sagedused erinevatelt jäätmevaldajatelt ja selle alusel esitavad vedajad jäätmevaldajatele arved.

6. TELLIJAJA KOHUSTUSED

Jätta välja p. 6.2.

Lisada punkt 6.6. võlgnevuste esinemisel algatama väärmenetluse või mõne teise seadusandlusest tuleneva õigustoimingu jäätmevaldaja suhtes võlgnevuste likvideerimiseks jäätmevedaja ees.

7. VEOLEHT

Jätta välja p. 7.

Põhjendus. Jäätmekäitlusettevõtetes on kasutusel sõidulehed, mis on aluseks arvete esitamisel. Veolehte täitmine on täiendav töö jäätmeveoki juhile. Veolehte esitamine kohalikele omavalitsustele tähendab täiendavat töökoormust ka ametnikele ja suurel hulgal paberit.

8. TEENUSTASU

8.1. Teenustasu arvestamise aluseks Vedaja pakkumises toodud tükihinnad jäätmeliikide ning jäätmemahutite tüüpide kaupa, samuti vedaja pakutud hind ~~juhullike jäätmete suurjäätmete~~ vedamise eest ning Vedaja poolt koostatud ~~veolehed~~. Teenustasu suurus ei sõltu jäätmemahutite tegelikust täituvusest, kuid sõltub jäätmemahutite ületäituvusest.

8.2. Juhul, kui jäätmemahutite tühendamist ei toimu seetõttu, et jäätmevaldaja poolt on täitmata Jäätmehoolduseeskirjast või Vedaja ning jäätmevaldaja vahelisest lepingust tulenevad jäätmemahuti tühendamist võimaldavad tingimused (pole tagatud juurdepääs jäätmemahutile, jäätmemahutis on sobimatud jäätmed jms.), on Jäätmevaldajal kohustus tasuda Vedajal õigus nõuda teenustasu suurus, millist ta võiks nõuda jäätmemahutite tegeliku tühendamise korral.

8.3. Juhul, kui jäätmete mahalaadimisel jäätmekäitluskohta ilmneb nende sobimatus, tuleb jäätmekäitluskoha esindajalt võtta kirjalik kinnitus selle kohta, et sobimatuid jäätmeid keeldutakse vastu võtmast või rakendatakse nende suhtes kõrgemat tariifi. Eeltooduga seoses Vedaja poolt kantud lisakulutused võib Vedaja nõuda välja jäätmevaldajalt.

Kommentaari: Juhul kui jäätmete mahalaadimisel ilmneb nende sobimatus, on väga raske tuvastada, kelle konteinerist need pärit on (kogumisringide jooksul tühendatakse mitmete erinevate jäätmevaldajate konteinereid).

8.5. Arve tasumata jätmisel arves märgitud kuupäevaks on Vedajal õigus nõuda jäätmevaldajalt viivist mitte vähem kui VÕS § 113 lg 1 sätestatud suurus (Euroopa Keskpanka põhifinantseerimis-operatsioonidele kohaldatav viimane intressimäär, millele lisandub 7 % aastas). Arve tasumata jätmise annab Vedajale õiguse katkestada või lõpetada jäätmevaldajale teenuse osutamise.

Küsimus: Millise õigusakti alusel sätestatakse, et vedajal ei ole arve tasumata jätmisel õigust vedu katkestada?

Lisada lõik:

8.6 Jäätmeveo uuesti alustamise korral tuleb jäätmevaldajal tasuda jäätmeveo alustamise tasu arvestusliku kuu keskmise teenustasu ulatuses.

9. JÄÄTMEVALDAJATE TEENINDAMINE

Vedaja kohustab tagama, et jäätmevaldajatel oleks Lepingu kehtivuse perioodil tööpäevadel ~~kell 8.00 kuni 17.00~~ võimalik pöörduda Lepingu täitmise seonduvates küsimustes Vedaja poole alljärgnevatel kontaktandmetel:

Address: _____

Telefon: _____

Faks: _____

E-mail: _____

Vedaja peab teavitama oma vastuvõtuaegadest.

Põhjus: Mõistlik on, et firmad ise annavad teada oma vastuvõtuaegadest. Klienditeenindused võivad olla avatud ka kauem, et need inimesed, kes töötavad kella 17.00, saaksid ka oma asju ajada.

11. TAGATIS

11.1. Lepingu täitmise tagamiseks annab Vedaja Tellijale enne Lepingu alusel vedama asumist _____ krooni suuruse pangagarantii.

11.2. Pangarantii peab kehtima kogu Lepingu kehtivuse perioodil ning vähemalt kolm (3) kuud peale Lepingu tähtaja möödumist. Pangarantii lõpetatakse poolte ühise taotluse alusel enne nimetatud tähtaja saabumist, kui Vedaja on täitnud kõik Lepingust tulenevad kohustused.

Kommentaari: Vedajal on keskkonnateenistuse poolt väljastatud jäätmeluba, nõuetekohased veokid, konteinerid, samuti võib küsida tõendit maksevõlgnevuste puudumise kohta .

Milleks on jäätmeveo teenuse osutamiseks vajalik pangagarantii? Pangagarantii maksab ja see omakorda kajastub jällegi jäätmeveo hinnas.

13. LEPINGU TÄHTAEG NING ENNETÄHTAEGNE ÜLESÜTLEMINE

13.4. Tellijal on õigus ainuõigus ennetähtaegselt ära võtta, kui Vedaja

13.4.1. ei alusta piirkonna teenindamist jäätmevedu ainuõiguse kehtivuse esimesel päeval; või

~~13.4.2. ei oma kehtivat vastutuskindlustuse lepingut pakkumiskutse dokumentides märgitud miinimumtingimustel hiljemalt ainuõiguse kehtivuse esimesel päeval; või~~

13.4.3. rikub oluliselt Lepingu tingimusi ning vaatamata Tellija kirjalikule nõudele ei lõpeta rikkumist mõistliku aja jooksul.

13.5. Ainuõiguse ennetähtaegse äravõtmise korral ~~on lõpetab~~ lõpeb ainuõigus hetkest, mil uus vedaja on suuteline jäätmevedu alustama.

14. LEPINGU MUUTMINE

Jätta välja punktid 14.1.1 kuni 14.2 ja lisada uus punkt 14.1.1. Teenustasu korrigeeritakse koheselt käitluse muutumisel ja kord aastas teeninduskulude muutumise korral.

Põhjus: punkt sellises sõnastuses on tunduvalt lihtsam ja kõik on ära öeldud. Sama sai sisse ka Tallinna dokumentidesse.

Lepingust on puudu VÄÄRAMATU JÕUD.

15. VÄÄRAMATU JÕUD

15.1. Lepingust tulenevate kohustuste mittetäitmist või mittenõuetekohast täitmist ei loeta Lepingu rikkumiseks, kui selle põhjuseks olid asjaolud, mille saabumist Pooled Lepingu sõlmimisel ei näinud ette ega võinud ette näha (Vääramatu jõud.) Käesolevas Lepingus mõistetakse Vääramatu jõuna ülestõusu, üldstreiki, massilisi rahutusi Poolte asukoha haldusüksuses, sõda, riigikogu või valitsuse akti, mis oluliselt takistab käesoleva Lepingu täitmist ning muid Lepingus loetlemata asjaolusid, mida mõlemad Pooled aktsepteerivad Vääramatu jõuna.

Pool, kelle tegevus lepingujärgsete kohustuste täitmisel on takistatud Vääramatu jõu asjaolude tõttu, on kohustatud sellest koheselt kirjalikult teatama teisele Poolele.

Eesti Jäätmeäitljeate Liidu liikmed olid ühisel seisukohal, et Korraldatud jäätmeveo eri-ja ainuõiguse andmiseks avaliku konkursi korraldamise korra juurde lisatud kommentaarid peaksid olema lisatud teksti.